

hanem a keresztet ítélték száműzetésre. A megváltás szimbóluma és a keresztény magyarság jelvénye szenvedett akkor meggyaláztatást, s az egyetemi ifjúság elérkezettnek látta az időt harmincöt év után, hogy a keresztet az őt megillető helyre állítsa, jeléül annak, hogy az egyetem falai között más szellemben nem történhetik a tudományok hirdetése és tanítása, mint a kereszt szellemében. Annak a szimbólumnak a szellemében, amely a megváltás tényét egyformán jelenti minden rendű és rangú keresztény ifjú számára, legyen az katolikus, református, vagy Luther követője. Hiszen a legtöbb lutheránus templom is kereszttel ékeskedik itthon és külföldön, a többi országban a református templomokat is kereszttel díszítik. Hogy Magyarországon ez nincs így, annak lehet oka a szabadkőműves baltazári szellem, amely nagyon sok keserűséget és visszavonást okozott a magyar társadalomban. Tudtunkkal Szegeden a kereszt ellen csak a Bethlen Gábor Kör néhány tagja berzenkedett. Ez a néhány ifjú pedig nem jelenti az egész univerzitást. Nem jelenti az ifjúság összességét, amelynek összehasonlíthatatlanul nagyobb százalékát teszik ki azok, akiket ez az érthetetlen tanácsi határozat mélységes szomorúsággal töltött el.

Megmondjuk őszintén: mi és a velünk együtt a város apraja-nagyja annak örülünk volna, ha ebből a keresztfeltevesi esetből nem csinál presztízskérdést, hanem maga is helyeslően, sőt azon túlmenően meggyőződéssel veszi tudomásul az ifjúság ragaszkodását a kereszt iránt. Bízunk abban, hogy ezt a tanácsi határozatot követni fogja egy másik, amely elrendeli majd, hogy minden tanteremben ott legyen a feszület, akármennyire is nem tetszik ez néhány túl vérmes fiatalembernek. Csak egy ilyen határozat tud teljes megnyugvást teremteni a Ferenc József által alapított egyetemen, amelyért Szeged város 86% katolikus népe ennyi áldozatot hozott.”

Szegedi Új Nemzedék XVII. (1935) november 26. 1. oldal

366. Kereszt és címer

Nem tehetünk róla, de nem tudunk napirendre térni afölött az egyetemi tanácsi határozat fölött, amely a közömbösség álláspontjára helyezkedett a kitűzött kereszt ügyében. Őszintén szólva nem is hisszük el, hogy ez a tanácsi határozat ne csupán ideiglenes legyen. Bízunk abban, hogy a november 22-i határozat, mely egyáltalán nem volt alkalmas a szegedi egyetemen a kedélyek lecsillapítására követni fogja egy másik, amely kitűzni rendeli az összes tanterem falára a kereszténység szimbólumát. Jönnie kell még ennek a tanácsi határozatnak még akkor is, ha akadnának néhányan, akik vétót emelnek ellene. Mert ez a keresztóhaj szervesen kapcsolódik az ifjúságnak abba az egyre hangosabb követelésébe, hogy Szent István országában tisztességesebb falat, a nagyobb darab kenyér, elsősorban a keresztény magyar ifjúságot illesse meg.

Mert sajnos ebben a pillanatban nem ez a helyzet. A nyolcvan pengős állások megszervezése nem megoldása a keresztény ifjúság problémájának. Ez lehet átmeneti, s némi örömmel fogadott megoldás, de nem végleges rendezése az ügynek akkor, amikor a protekció a legborzalmasabban dühöng, amikor a nagy ipar, a nagyipar és kereskedelem sorompói le vannak zárva ez előtt az ifjúság előtt. Gömbös Gyula miniszterelnök felhívása csaknem hiába hangzott el a közgazdasági életünk harámbasái felé! A mi ifjúságunk ezeknél alig talál meghallgatást, s a tilalmi sorompón túlra bocsájtást. Alig tíz éve, hogy a Szegedi Új Nemzedék felsorolta az összes szegedi ipari és kereskedelmi nagyvállalatokat, s kimutattuk, hogy legnagyobb részüknél az intelligens keresztény alkalmazottak létszáma a 20-30 százalékot sem éri el.

Szavunk azonban falra hányt borsó volt, s a város közeleti vezetői közül senki sem vette magának a fáradságot arra, hogy figyelmeztesse ezeket a közgazdasági vállalatokat a keresztény ifjúsággal szemben való kötelességére, s a miniszterelnöki felhívás megszívlelésére.

Ez az ifjúság riadtan néz szét maga körül, mert sivár képet mutatnak előtte a jövő perspektívái. Szomorú a kép, amit részben a korábban diplomát szerzett ifjúságnál látnak, amely részben órájuk is vár. S azt is tudják, hogy ennek az országnak vannak sötét vámszedői, a kartellpókok, amelyek midőn igen barátságos arcot vágznak a hatalmasok felé, könnyörtelenül szívják a maguk életnedveit a lerongyolódott, s a szívtelenségben a kartellekkel versenyt tartani nem tudó keresztény társadalomból. Látják, hogy a kartellekkel szemben nincs esélyes lépés, s nincs hatalom, amely végigverjen rajtuk. Ez az ifjúság úgy gondolkozik, hogy a nemzetnek az a magyar ember teszi a legnagyobb szolgálatot, aki 8-10-12 gyermeket nevel, szemben azzal, aki a képviselőház elnöki székében jól, vagy rosszul magyarítja a hárszabályokat.

Ez az ifjúság látja, hogy a világnézeti hegyek vajúdnak, hogy új világ van kialakulóban s ebben a maga szerepét be akarja tölteni, nem a birka türelmességével, hanem azzal a önérzettel, amelyet számára előír az a törvény, hogy ő hordozza vállain minden nyomorúsága, koplalása és éhezése mellett is a magyar jövőt, s ha eljön a történelmi óra, neki kell kitárnia keblét az ország határait fenyegető szuronyok ellen, az ő drága piros vérük festi meg a magyar rögöt, s nem fecsegő férfiaké, nem az öreg csákyásoké, s nem azoké, akik nem tudnak, vagy nem akarnak tudomást, venni arról a nagy átalakulásról, amely most a lelkekben végbemegy. Ezek az ifjak, ha tudományos munkásságukat folytatják is, de lépten-nyomon szétnéznek a mindennapi életben, ahol bizony számos szomorú és lehangoló jelenség ötlük a szemükbe.

Ha véletlenül nem tudnák a tanács tagjai, szeretettel megsúgjuk nekik, hogy némi különbség az államhatalom jelvénye és a kereszt között valóban van. Ha elfelejtették volna emlékezetükbe idézzük, hogy volt idő, amikor az alvilág

bizonyos gonosztevői elsősorban a kereszttel díszített felekezeti iskolák ellen indultak harcba. Mindenre az államhatalom akarta a kezét rátenni, hogy eltörjék azt a lelki ellenálló erőt, amit az egyházi nevelés az ifjúságnak jelentett.

S ha a tanács tagjai tudományos műhelyükből kisség széttekintve, nyitott szemmel figyelik a világot, rá kell jönniük arra is, hogy a gazdasági romlás magával hozta az egész magyar társadalom megszeppenését és – tisztelet a kivételnek – elgerinctelenedését is. A vörös leányzó pedig nem halt meg és sohasem tesz le arról a vágyáról, hogy az állami hatalmat a kezébe vegye és ezzel a hatalommal induljon, mint ez már a múltban is történt, a kereszttel ellen.

Gerinces, férfias tulajdonsággal telített, büszke öntudatú magyar ifjúságot csak az alázat jelével, a kereszttel tudunk nevelni, mert ez a kereszttel a keresztény magyar társadalom szupremáciáját, az életnek minden változatában való boldogulását is jelent. Nem dunnyogó és hümmögő, vagy szolgálai lelkű ifjúságra van szükség, s az egyetemnek nem is az ilyen ifjúság nevelése a feladata, hanem a száz százalékban férfias egyéniségeké, akik akkor is a kereszttel védelmére kelnek, ha előfordulna még egyszer, hogy az államhatalmi címerrel, vagy címer nélkül neki-támadna a kereszténységnek.

No és a Ferenc József Tudományegyetemnek igazán nincs mit röstelkednie azon, ha tantermeinek falát a megváltás szimbóluma díszíti. Az a szimbólum, ami Szent István országát ezer éven keresztül megtartotta a magyaroknak. S midőn az úgynevezett felvilágosodás, a liberalizmus évtizedeiben kigúnyolták, s minden ellen, ami magyar hihetetlen gyűlölettel viseltető ifjak meggyalázták a keresztet, egyszerre ebek harmincadjára került Árpád fejedelem országa. Ez a történelmi példa nyilván elég lesz az egyetem tanácsának arra, hogy revízió alá vegye a kereszttel-kérdésben vallott és kihirdetett álláspontját.

A professzori tekintélyből mit sem von le ez a revízió. S meghozza az egyetemen a lelkek békéjét. Ha eddig indokaink nem lettek volna elegendőek arra, hogy az egyetem tanácsát álláspontjának megváltoztatására bírjuk, akkor szívesen szolgálunk további adatokkal a nagytekintélyű tanácsnak, vagy tagjainak, akár együttvéve, akár külön-külön.

Szegedi Új Nemzedék XVII. (1935) november 27. 1. oldal

367. A kereszttel-mozgalomban Szeged város közönsége az ifjúság mellett áll

Mély lehangoltsággal állapítjuk meg, hogy az egyetemi tanács még mindig nem hozta meg a határozatot, amellyel az egyetemen elrendeli a kereszttel kitérését. Tudva azt, hogy ilyen esetekben milyen nehézkesen mozog az adminisztráció, nem teszünk le továbbra sem arról a reményünkről, hogy ez a tanács határozat a lehető legrövidebb időn belül megtörténik. Biztosak vagyunk abban, hogy a külsőségek és formaságok helyett a tanács a lényegre fogja szem előtt tartani,